

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 1. Vtrum Christo conueniat esse prædestinatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Solutio.

Quomodo
Christus,
vt homo,
fit, vel non
fit, Filius
Dei natu-
ralis.

Respondeo; Distinguendo Antecedens: Si enim *Filius naturalis* dicatur, cui esse paternum communicatur per naturalem generationem; sic Christus, vt homo, non est Filius Dei naturalis, sed vt Deus: Si autem dicatur *Filius naturalis*, cui quouis modo esse paternum communicatum est *substantialiter*, ita vt *substantialiter* maneat vnium; sic Christus, vt homo, est *Filius Dei naturalis*, quia esse diuinum *communicatum est humanitati substantialiter*, ratione cuius communicationis hic homo habet ius ad omnia bona paterna: *Adoptio* autem excludit communicationem realem naturæ *Adoptantis*. Ad probationem Antecedentis, Respondeo; Etsi Christus, vt Homo, non fit Deus; tamen, vt Homo, est Filius Dei naturalis, non Filiatione æternâ, sed temporali, resultante in humana natura ex vnione hypostatica, seu ex communicatione illa diuinitatis, quæ fit per hypostaticam vnionem. Est autem hæc filiatione naturalis, quia prouenit ex naturali, seu substantiali vnione diuinitatis cum natura humana: non tamen est relatio realis; sed moralis quædam dignitas, fundata in natura diuina sic communicata, & resultans in natura humana, & per eam denominans ipsum Verbum, quatenus est homo. Hinc patet discrimen inter hanc filiationem, & adoptiuam: Nam hæc immediatè fundatur in diuina natura sic communicata humanitati; illa in participatione creata, quæ est radius quidam diuinitatis, non ipsa diuinitas: quod fit, vt infinita sit inter has distantia.

a. Obiectio.

Dices Secundò, Gratia habitualis erat in Christo, & dabat illi ius ad cælestem hereditatem: ergo faciebat ipsum Filium Dei adoptiuum. Consequentia Probatur; Quia hac ratione constituit nos Filios Dei adoptiuos.

Solutio.

Respondeo; Gratia habitualis non faciebat ipsum Filium Dei naturalem, cum non communicaret illi paternam naturam substantialiter: nec etiam adoptiuum faciebat; quia ratio *Filij adoptiuum* postulat, vt fit *extraneus*, & talis maneat, soloque affectu sit filius: vnde includit negationem realis vnionis cum parente.

Cur Gra-
tia habitu-
alis non fe-
cit Christi
filium Ad-
optiuum
Dei, vt fa-
cit in nobis

Deinde hæc gratia habitualis supponebat in ipso filiationem naturalem priorem; ex hac enim tamquam proprietate debita sequebatur. At illa communicatio, quæ facit *Filium*, prima est & principalis, vnde ceteræ manant. Confirmatur: Quia idcirco, qui est filius tuus per naturam, non po-

test fieri filius per adoptionem: quia per illum actum adoptionis non daretur illi prima communicatio; iam enim præcessit naturalis. Vnde etiam si donum gratiæ in nobis, faciat nos filios adoptionis, non tamen in Christo.

Dices Tertio; Christus, vt homo, est Filius totius Trinitatis; non naturalis: ergo adoptiuus. Quod non naturalis; Probatur: quia alioquin esset Filius naturalis sui ipsius, & Spiritus sancti: quod est contra Concilium Tolertanum X I, in confessione fidei.

Respondeo; Concedo Christum, quæ homo, esse filium naturalem totius Trinitatis, scilicet filiatione temporali, quam habet ratione communicationis diuinæ naturæ factæ in Incarnatione: vt expressè docet Adrianus in dicta Epistola, dicit vult illud Matth. 3, & 17. *Hic est Filius meus dilectus*, non ad Patrem sed ad totam Trinitatem referri; & similiter illud Ioan. 20. v. 17. *Ascendo ad Patrem meum & Patrem vestrum*. Quamuis possint hæc valde benè de prima persona diuinitatis & de filiatione æternâ intelligi; vt plerique Patres intelligunt. Verum Adriani quoque interpretatio bona est. Hinc tamen non sequitur, ipsum esse dicendum filium sui; quia sic absolute significatur distinctio suppositi: sed addenda est determinatio, quæ illum sensum corrigat: v. g. *Christus, vt homo, est Filius Verbi, vel sui, quæ Deus est*: sic, Verbum est Deus, & est pater Christi, vt hominis. Similiter non est dicendum sine explanatione, quod *Christus, quæ homo, sit Filius Spiritus sancti*: idque ab aliam causam, scilicet ne videatur significari Spiritum sanctum, officium paternum in formanda humanitate, præstitisse, non enim formauit vt pater, sed vt creator. Et ideo Conc. Tolertanum vndecimum loco cit. & Augustinus cap. 38. Enchiridij negant I E S V M dici posse Filium Spiritus sancti, quamuis alio sensu, iuxta suprâ dicta possit admitti.

Dices Quarto; Christus, vt homo, est creatura: ergo Filius adoptiuus. Respondeo Negando Consequentiam: quia Filius adoptiuus excludit vnionem naturalem cum diuinitate, non autem ratio creaturæ eam excludit.

Dices Quintò; Si Spiritus sanctus fieret homo, esset Filius Dei; non naturalis: ergo adoptiuus. Respondeo; esset Filius naturalis, non æternâ generatione, sed communicatione diuinitatis per vnionem hypostaticam cum humana natura.

Q V Æ S T I O X X I V.

De Prædestinatione Christi.

In Quatuor Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Virum Christo conueniat esse præ-
destinatum?

1
Conclusio
est affir-
mans.

Respondetur; Christus verè & propriè est prædestinatus. Ratio est; Quia vnio naturarum in Christo cadit sub æternam Dei prædestinationem. Atqui Christus significat hoc com-

positum constans vnione naturæ humanæ cum diuina persona: ergo est prædestinatus: eadem enim prædestinatione prædestinatur causa formalis vel quasi formalis, & effectus eius: atqui Christus est veluti effectus formalis vnionis: ergo &c.

Dices Primò, Id quod est æternum, non prædestinatur: Christus est æternus: ergo &c.

Respondeo; Id, quod est æternum, quâ parte æternū, non prædestinatur; vt rectè Augustinus tract. 105.

Christus, ut Christus, non est aternus, sed formaliter includat naturam humanam

tract. 104, in Ioannem, quia non potest præueniri actu prædestinantis. Christus autem est aternus; non quatenus Christus; (hoc enim formaliter includit naturam humanam) sed quatenus Verbum Dei. Vnde is, qui ab aeterno est Verbum Dei, & in tempore capit esse Christus, potuit prædestinari, vt esset Christus. Et sic absolutè verum est, Christum esse prædestinatum.

Obiectio.

Dices Secundò; In omni destinatione & prædestinatione, debet esse obiectum, scilicet id quod destinatur & prædestinatur; & terminus, scilicet id, ad quod destinatur: hic autem non videtur esse terminus.

Solutio.

Respondeo; Cum aliquid simplex absolutè dicitur prædestinatum, ipsum esse, seu existere actu, est terminus. Itaque Christus, quatenus erat in potentia diuina, prædestinatus est ad esse actu in tempore secundum naturam humanam: hoc enim est maximum donum supernaturale. Dixi, Quando aliquid simplex prædestinatur, debere esse terminum prædestinationis; Quia, quando id, quod prædestinatur, est complexum, includitur terminus: vt cum dicimus, Christum esse hominem est prædestinatum.

Cur Verbum Dei non potest dici absolutè prædestinatum.

Hinc patet Primò; Cur Filius Dei, seu Verbum diuinum non possit dici absolutè prædestinatum, sicut Christus. Ratio est; Quia non solum ipsum esse est aeternum; sed etiam quia eius esse includitur in intrinseca ratione eius; ita vt nullo modo esse actu possit separari à Verbo; ac proinde non potest esse terminus ad quem destinatur. Confirmatur; Quia obiectum prædestinationis solum est in potentia ad suum terminum; & per ipsam prædestinationem, que est actio libera mentis diuine, ordinatur ad esse actuale sui termini, & in tempore recipit illud: Verbum autem diuinum non potest esse in potentia, nec accipere esse actu per operationem liberam, sed solum per generationem aeternam, quæ est operatio naturalis & necessaria.

Patet Secundò, Verbum rectè dici prædestinatum, vt sit homo, & Christus. Quia sicut in tempore Verbum capit esse homo, & Christus, per mutationem sibi extrinsecam; ita ab aeterno potuit ad hoc prædestinari per prædestinationem solius humanitatis Verbo vniendæ; sic vt hæc prædestinatio secundum totum esse suum sit extrinseca Verbo, & intrinseca soli humanitati. Vnde obiectum prædestinationis propriè hinc non est Verbum secundum se, sed secundum naturam humanam, seu Verbum, vt homo: terminus autem, ipsum existere actu humanæ naturæ in Verbo.

Quod proprie sit obiectum, & quis terminus prædestinationis Christi.

est proprium Theologiæ, vt inquit Dionysius c. 5. De diuinis nominibus) sed habent hoc loco op. d. v. r. o. : quod dupliciter exponitur: Primò, qui est definitus Filius Dei; ita Origenes & Tertullianus contra Praxeam: Secundò, qui est declaratus Filius Dei; vt Chrysostomus, Theophilactus, & multi recentiores; & passim Græci. Et iuxta hanc expositionem cessat omnis quaestio; nam contextus Apostoli est clarissimus. Verum, quia verbum *ἐπίσταυ* non significat in Scripturis declarare, sed definire, mente destinare &c. vt patet Act. 2. v. 23. *definito Concilio*, &c. Græcè, *ἐπιστήθη βουλῆ*, &c. 17. v. 26. *definiens statuta tempora*, *ἐπίσταυ προτεταγμένων καιρῶν*. & ibidem. v. 31. *in Viri in quo statuit: ἐν ἐνδρῆ δὲ ἐπίσταυ*: ideo melius nostra Vulgata editio exponit *ἐπίσταυ*, quasi esset *ἄποσταυ* d. v. r. o., id est, qui prædestinatus est: Nā omnis Destinatio in Deo; est prædestinatio, cum ab aeterno antecedit omnes res. Ita legant omnes Latini.

Aduerte Secundò; iuxta hanc lectionem, esse varias expositiones. Sed præcipuæ duæ sunt: Prior est; Qui prædestinatus est, vt sit Filius Dei, scilicet quoad manifestationem & externam ostensionem; quia secundum phrasim Scripturæ res dicitur fieri, quando manifestatur, & apertè suas functiones obit. Patet ad Philippenes 2. v. 9. *Donauit illi nomen, quod est super omne nomen: hoc est, Dedit, vt diuinitas illius esset manifesta, & ab omnibus haberetur Deus*. Matth. 28. v. 18. *Data est mihi omnis potestas*. Apoc. 5. v. 12. *Dignus est Agnus accipere diuinitatem &c.* Ita Commentarius, qui adscribitur Ambrosio; & Glossa; & Durandus dist. 7. q. 3. estque valde probabilis; nec in re differt ab expositione Græcorum. Accedit Anselmus & D. Augustinus in expositione inchoata in Epistolam ad Romanos, & iuxta hanc cessat etiam omnis quaestio. Secunda expositio est; quæ Christus, vt homo, dicitur prædestinatus ad filiationem diuinam: quo modo explicat multis locis D. Augustinus & multi Doctores in 3. dist. 7. & iuxta hunc sensum est quaestio articuli.

Prædestinari idem quoad Manifestationem & externam ostensionem; quia secundum phrasim Scripturæ res dicitur fieri, quando manifestatur, & apertè suas functiones obit. Patet ad Philippenes 2. v. 9. Donauit illi nomen, quod est super omne nomen: hoc est, Dedit, vt diuinitas illius esset manifesta, & ab omnibus haberetur Deus. Matth. 28. v. 18. Data est mihi omnis potestas. Apoc. 5. v. 12. Dignus est Agnus accipere diuinitatem &c.

Alia acceptio vocis Prædestinatus, quæ Christus, vt homo, dicitur prædestinatus, vt sit Filius Dei.

Respondeo, & Dico Primò; Humana natura rectè dicitur prædestinata ad vnionem hypostaticam cum Filio Dei. Ita Scotus dist. 7. q. 3. & Durandus ibidem. Colligitur ex D. Augustino de Prædestinatione Sanctorum cap. 15. *Prædestinata est ista humana natura tanta & tam sublimis subiectio, vt quo altius attolleretur, non haberet*. Ratio est: quia humanitati hæc gratia vnionis collata est in tempore: ergo ab aeterno ad illam est prædestinata.

Humana natura rectè ad diuinam prædestinata ad vnionem hypostaticam.

Dices; Naturæ non est prædestinari ad gloriã: ergo neque ad gratiam vnionis.

Respondeo Negando Consequentiam: Quia gratia vnionis primo conuenit naturæ (hæc enim vnitur Verbo) non Personæ. Vnde solius naturæ est ad hanc gratiam prædestinari. Sed contemplari Deum, quod est gloria cælestis, non est naturæ propriè, sed Personæ: vnde Persona ad hanc prædestinatur.

Dico Secundo; Christus verè & propriè est prædestinatus ad gratiam sanctificantem, ad gloriam, ad dignitatem capitis, ad Sacerdotium, & similes dignitates: quamuis hæc non sint primarius terminus prædestinationis.

Christus proprie est prædestinatus ad gratiam, gloriam, &c.

Probat Primò, Actorū 10. v. 42. vbi Christus dicitur *constitutus Index viuorum & mortuorum* Græcè *ἐπιτάξις*, id est, *destinatus*: ergo prædestina-

3 Hic Articulus proponitur propter locum Apostoli ad Rom. 1. v. 4. Qui prædestinatus est Filius Dei in virtute. Vbi Aduerte Primò; Græca non habere, Qui prædestinatus; sed, qui destinatus, id est, non ἀποσταυ d. v. r. o., quo verbo passim vtitur Apostolus, quando de prædestinatis loquitur, vt ad Roman. 8. ad Ephes. 1. v. 5. Actor. 4. & alibi: (quod verbum

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus, vt homo, sit prædestinatus, vt sit Filius Dei